

vil da udtale, at jeg aldrig vilde paatage mig at være Minister for Kirkevæsenet et eneste Dieblif, naar jeg ikke tiltroede mig Ret til at sige: for den Mands Ansættelse i et geistligt Embede kan jeg ikke paatage mig Ansvaret (Hør! Hør! Meget godt!) og jeg tør ikke paatvinge Kirken ham. Sandt er det imidlertid, at der bliver tilbage de Forskjelligheder i Beseendelsen og Læren, som for Diebliffet finde Sted indenfor vor Kirkes nu bestaaende Grændser, men dette kan den nærværende Bestyrelse ikke sjerne. Hvorvidt den fremtidige Kirkeforsatning vil være istand dertil, og hvor strenge Grændser den kan drage og overholde, det maa Tiden lære, men der er dog en Ting, som man ikke her skal lade ubemærket. Præsterne optræde baade som Lærere, og som Sacramentets Forvaltere, og jeg troer ikke, at der hersker den Vilkaarlighed i Sacramentets Forvaltning, som der for nogle Aar tilbage herskede, og jeg skal for min Deel heller ikke give denne Vilkaarlighed fri Raadighed, thi jeg troer, at deri bestaaer ikke den kirkelige Frihed, at den enkelte Præst tager sig den selv, men, hvad Læren angaaer, saa maa just Præsten, hvor utilfreds vi end kunne være med Forholdene, som de bestaae, optræde udtrykkelig som lærende, saaledes at hans egen Personlighed maa gjøre sig gjældende, ikke blot ved den Forestilling, som en anden Person knytter dertil, men umiddelbart ved de Forestillinger, han selv har. Men i saa Henseende hersker Sognebaandet ikke, thi Ingen kan enten tvinge mig til at høre en Prædiken hos en Præst eller hindre mig fra at høre en anden (S. A. Hansen: Confirmationen!), ja, det væsentligste er dog Prædiken; Confirmationen vilde jeg just af mig selv have nævnt; der bliver altsaa vistnok dette ene Tilfælde tilbage, hvor Præsten maa fremtræde som Lærer, og hvor dog Conflicten imellem hans Stilling og Menighedens Medlemmers Standpunkt kan fremtræde. For Diebliffet er der intet andet Middel til at raade Bod herpaa, end den Bevilling, hvortil der blev hentydet

af den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 3die District (Damgaard), Bevillingen til „i sin Saligheds Sag“, som det hedder i Bevillingen selv, at betjene sig af en anden Præst, end den, til hvis Sogn man hører, og disse Bevillinger ere det Middel, som man maa hjælpe sig med til at lette det haarde Tryk, indtil det Hele ad den rette og ordentlige Veie kan ændres, men den rette og ordentlige Veie er ikke at afgjøre det under den Lov, som nu forhandles (Hør!).

Ordföreren: Jeg troer virkelig ikke, at den fremkomne Fortolkning af Grundlovens § 80 vil staae Prøve. Jeg troer, at, naar der staaer, at Folkekirkes Forsatning ordnes ved Lov, saa er det ikke det Samme, som om der stod Folkekirkes Anliggender. Der er derved tilkjendegivet, at Folkekirken skal gaae ind i den nye Tingenes Tilstand, men der staaer ikke, at Folkekirkes Anliggender skulle ordnes ved Lov, hvilket vilde være en Urimelighed. Er nu ikke det heromhandlede Spørgsmaal et af Kirkes indre Anliggender, er ikke Menighedens Medlemmers Frihed til at søge hen til den ene eller den anden Præst et indre Anliggende? jeg indseer ikke Andet, end at det maa være det, men naar det er saa, at det efter almindelig Sprogbrug er et indre Anliggende, saa kan jeg ikke nægte, at det har undret mig, at den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te District har kunnet tiltræde dette Forslag. Han yttrede nemlig dengang, da vi havde denne Sag til første Behandling, Følgende: „Altsaa er det min Mening, at med Hensyn til Folkekirkes indre Anliggender har den lovgivende Magt i Staten ingen Myndighed. Det vilde jo ogsaa være besynderligt, om denne lovgivende Magt, der efter Bestemmelserne for Valgberettigelse og Valgbarhed kan være sammensat af Medlemmer af alle Confessioner og af alle Troesbeseendelser, skulde have den afgjørende Myndighed med Hensyn til Kirkes indre Forhold; jeg kan ikke begribe, at Noget kan mene, at dette kan gaae an“.